

Rolnummer 6106
Arrest nr. 155/2015 van 29 oktober 2015

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 203, § 1, van het Wetboek van strafvordering, gesteld door het Hof van Beroep te Brussel.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, en de rechters E. De Groot, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, T. Giet en R. Leysen, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij arrest van 25 november 2014 in zake het openbaar ministerie en anderen tegen de nv «H.», in vereffening, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 1 december 2014, heeft het Hof van Beroep te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 203, § 1, van het Wetboek van strafvordering de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre het het hoger beroep van de beklaagde tegen een beslissing die door een strafgerecht op tegenspraak is gewezen over de burgerlijke belangen naar aanleiding van een vordering tot schadevergoeding ingesteld door een burgerlijke partij, aan een termijn van vijftien dagen vanaf de uitspraak onderwerpt, terwijl krachtens artikel 1051, § 1 [lees : eerste lid], van het Gerechtelijk Wetboek, de partij die is veroordeeld tot vergoeding van schade naar aanleiding van een vordering tot schadevergoeding die uit dezelfde feiten voortvloeit, over een termijn van één maand beschikt, vanaf de betekening (of de kennisgeving) van de beslissing, om tegen die laatste hoger beroep aan te tekenen ? ».

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- M.T., bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. E. Gourdin en Mr. J. Biart, advocaten bij de balie te Brussel;

- de nv «H.», in vereffening, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. F. Lettany, advocaat bij de balie te Brussel;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. P. Schaffner, advocaat bij de balie te Brussel.

Bij beschikking van 15 juli 2015 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers T. Giet en R. Leysen te hebben gehoord, beslist dat de zaak in staat van wijzen is, dat geen terechtzitting zal worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek heeft ingediend om te worden gehoord, en dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten zullen worden gesloten op 16 september 2015 en de zaak in beraad zal worden genomen.

Aangezien geen enkel verzoek tot terechtzitting werd ingediend, is de zaak op 16 september 2015 in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Bij vonnis van 22 december 2011 heeft de Correctionele Rechtbank te Brussel, na zich strafrechtelijk te hebben uitgesproken, beslist de beklaagden M.T. en G.V. te veroordelen tot betaling, aan de nv «H.» in vereffening, burgerlijke partij, van een bedrag van 699 898,04 euro, te vermeerderen met de gerechtelijke intresten en de kosten. M.T. en G.V. hebben hoger beroep ingesteld tegen de burgerlijke bepalingen van dat vonnis.

Het Hof van Beroep te Brussel stelt vast dat, in tegenstelling tot het hoger beroep van G.V., dat regelmatig is naar vorm en inhoud, dat van M.T. werd aangetekend meer dan vijftien dagen na de uitspraak van het aangevochten vonnis, dat op 22 december 2011 op tegenspraak werd gewezen. Op verzoek van de beklaagde M.T. heeft de verwijzende rechter beslist aan het Hof de bovenvermelde prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

– A –

A.1.1. De nv « H. », geïntimeerde burgerlijke partij, verzoekt het Hof de prejudiciële vraag ontkennend te beantwoorden.

Zij herinnert eraan dat artikel 4 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering bepaalt dat een burgerlijke rechtsvordering hetzij voor de strafrechter kan worden ingesteld, gelijktijdig met de strafvordering, hetzij voor de burgerlijke rechter, in welk geval zij zal moeten worden geschorst zolang niet definitief is beslist over de strafvordering. Indien de burgerlijke belangen voor de rechter van de strafvordering aanhangig worden gemaakt, zullen zij moeten beantwoorden aan de specifieke regels die voor die vordering gelden, onder meer de termijn van hoger beroep.

Het recht op toegang tot de rechter kan worden onderworpen aan voorwaarden inzake ontvankelijkheid, zoals een termijn voor het instellen van een rechtsmiddel. De in het geding zijnde bepaling leidt tot geen enkele onevenredige beperking van de rechten van de partijen aangezien de termijn van hoger beroep voor alle partijen op hetzelfde tijdstip begint te lopen, en die termijn is door de beklaagde gekend zodra hij zijn verweer begint te organiseren.

A.1.2. De burgerlijke partij, geïntimeerde voor de verwijzende rechter, onderstreept in dat verband de specifieke kenmerken van het hoger beroep tegen het vonnis over, al dan niet uitsluitend, de burgerlijke belangen in het kader van een strafprocedure : het hoger beroep wordt ingesteld bij gewone verklaring op de griffie, door de beklaagde of de burgerlijke partij; de termijn van hoger beroep bedraagt vijftien dagen vanaf de datum van de uitspraak van het vonnis, en wordt gebracht op 25 dagen vanaf de uitspraak indien het wordt ingesteld door het openbaar ministerie dat van het hoger beroep kennis moet nemen (die langere termijn werd overigens niet discriminerend bevonden in het arrest nr. 49/97 van 14 juli 1997).

Stellen dat in burgerlijke zaken die termijn zou moeten worden gebracht op één maand vanaf de betekening, zou leiden tot een onevenwicht tussen de behandeling van het strafrechtelijke luik en van het burgerrechtelijke luik, doordat dit laatste zou kunnen worden behandeld binnen termijnen die uitsluitend van de partijen (burgerlijke partij en beklaagde) zouden afhangen. Die termijn van hoger beroep mag overigens geen invloed hebben op de termijn van hoger beroep met betrekking tot het strafrechtelijke luik van het vonnis, termijn die vijftien dagen blijft voor de partijen en 25 dagen voor het openbaar ministerie; het zou bijgevolg strijdig zijn met een goede rechtsbedeling en met de vereisten van rechtszekerheid om in verschillende termijnen te voorzien voor het hoger beroep betreffende het burgerrechtelijke luik, naar gelang van het al dan niet bestaan van een hoger beroep betreffende het strafrechtelijke luik.

A.2. De Ministerraad brengt in herinnering dat de in het geding zijnde bepaling, evenals artikel 1051, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, de termijn van hoger beroep regelt tegen een vonnis dat in eerste aanleg is gewezen, zowel wat de duur als wat de aanvangsdatum ervan betreft. Die twee bepalingen hebben echter betrekking op verschillende procedures, gebracht voor verschillende instanties.

Ook al lijken de in de prejudiciële vraag vergeleken categorieën van personen voldoende vergelijkbaar, toch berust het verschil in behandeling op een objectief criterium, dat verbonden is aan de aard van het rechtscollege waarbij de zaak aanhangig is gemaakt en bijgevolg aan de procedure die voor dat rechtscollege geldt, de ene strafrechtelijk en de andere burgerrechtelijk.

De termijn van hoger beroep van vijftien dagen vanaf de uitspraak van een op tegenspraak gewezen beslissing over de burgerlijke belangen, heeft overigens geen onevenredige gevolgen, zoals het Hof besliste in het arrest nr. 9/2002, dat te dezen *mutatis mutandis* van toepassing is. Bij de uitspraak van de veroordeling

vermeldt de correctionele rechter zowel de strafrechtelijke als de burgerrechtelijke veroordelingen, waarbij het vonnis kan worden geraadpleegd vanaf de dag na de uitspraak, op de griffie van de correctionele rechtbank. Die termijn van hoger beroep kan bijgevolg de aanwending van dat gewone rechtsmiddel niet moeilijk of onmogelijk maken.

De Ministerraad verzoekt het Hof dan ook de gestelde vraag ontkennend te beantwoorden.

A.3. M.T., beklaagde, appellant voor de verwijzende rechter, verzoekt het Hof de gestelde prejudiciële vraag bevestigend te beantwoorden.

Uit de rechtspraak van het Hof blijkt immers dat een termijn die de uitspraak van het vonnis, in plaats van de betekening ervan, als aanvangspunt neemt, evenredig moet zijn met het nagestreefde doel. Ook al bestaat het doel van de wetgever met de aanneming van de in het geding zijnde bepaling erin de termijn van hoger beroep betreffende de burgerrechtelijke aspecten van het strafvonnis in overeenstemming te brengen met die betreffende de strafrechtelijke aspecten van datzelfde vonnis, toch kan het feit dat de burgerrechtelijke vordering voor de strafrechter accessoir is ten opzichte van de strafvordering niet verantwoorden dat de procedurele behandeling van de twee vorderingen identiek is.

De eis van de burgerlijke partij die voor de strafrechter aanhangig is gemaakt, zal immers met de burgerrechtelijke regels moeten worden aangetoond, zoals voor de burgerlijke rechter, en die vordering staat los van de strafvordering: een hoger beroep kan betrekking hebben op alleen de strafrechtelijke aspecten van het vonnis, op alleen de burgerrechtelijke aspecten of op beide. Te dezen was de hele procedure louter burgerrechtelijk van aard, waardoor het hoger beroep enkel betrekking heeft op de burgerrechtelijke aspecten van het vonnis, zonder dat de aanwezigheid van het openbaar ministerie vereist is; het feit dat het een correctionele kamer van het hof van beroep is die uitspraak doet, is dan ook slechts het gevolg van de oorspronkelijke keuze van de burgerlijke partij om haar herstellvordering voor de strafrechter, en niet voor de burgerlijke rechter te formuleren, waarbij de beklaagde geen vat heeft op die keuze, die enkel afhangt van de burgerlijke partij.

De appellant voor de verwijzende rechter brengt in herinnering dat de betekening het ogenblik is vanaf wanneer de termijn van hoger beroep loopt in burgerlijke zaken en dat zij ook het ogenblik kan zijn waarop de termijn begint te lopen in strafzaken, wanneer het vonnis bij verstek wordt gewezen; hij vermeldt het arrest nr. 25/95 van het Hof en acht de maatregel onevenredig, zowel wat de duur van de termijn betreft als wat de berekening van die termijn betreft. De betekening biedt immers een grotere zekerheid dat kennis werd genomen van de beslissing, aangezien de aanwezigheid tijdens de uitspraak overigens geen enkele weerslag heeft op het al dan niet contradictoire karakter van de strafrechtelijke beslissing; het is juist dat de berekening van de termijn van hoger beroep vanaf de uitspraak voortvloeit uit de wil om sneller over een definitieve beslissing te beschikken, maar dat doel is eigen aan het strafproces en kan niet gelden voor de behandeling van een burgerlijke vordering, die slechts privébelangen vrijwaart.

A.4. De burgerlijke partij, geïntimeerde voor de verwijzende rechter, antwoordt dat men niet kan afleiden uit het arrest nr. 25/95 dat in verschillende termijnen van hoger beroep zou kunnen worden voorzien voor het hoger beroep tegen het burgerrechtelijke luik in het kader van een strafprocedure en voor het hoger beroep tegen het strafrechtelijke luik.

De termijn van hoger beroep waarin de in het geding zijnde bepaling voorziet, is volkomen evenredig gezien het specifieke karakter van de strafvordering, en zonder dat hij de beklaagde verhindert zijn verweer te organiseren. Ten slotte kan het feit dat de beklaagden en de burgerlijke partij zich als enigen in hoger beroep bevinden, geen enkel gevolg hebben voor de termijn van hoger beroep, die op 25 dagen wordt gebracht voor het openbaar ministerie.

A.5. De Ministerraad antwoordt dat, in tegenstelling tot hetgeen de beklaagde aanvoert, de voor de strafrechter gebrachte burgerlijke vordering niet losstaat van de strafvordering; indien te dezen de appellant voor een strafgerecht is gedagvaard, is dat omdat de feiten die de schade hebben veroorzaakt waarvan de vergoeding wordt gevorderd, een strafbaar feit uitmaken; dat strafrechtelijke aspect, evenals de daaruit volgende aard van het rechtscollege waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, rechtvaardigt op zich het bekritiseerde verschil in behandeling.

Het feit dat het hoger beroep van de beklagde enkel betrekking heeft op het burgerrechtelijke luik van het vonnis dat door de strafrechter is uitgesproken, is eigen aan de voorliggende zaak waarin de strafvordering verjaard was, maar kan niets afdoen aan het ruime toepassingsgebied van de in het geding zijnde maatregel die, in het belang van een goede rechtsbedeling, vorderingen die nauw samenhangen gelijktijdig behandelt. Voor het overige kan het arrest nr. 25/95 te dezen niet worden overgenomen en toont de beklagde in geen enkel opzicht het onevenredige karakter van de in het geding zijnde maatregel aan, vermits de beslissing op tegenspraak werd gewezen en de dag na de uitspraak op de griffie kon worden geraadpleegd.

A.6. De beklagde, appellant voor de verwijzende rechter, stelt vast dat de Ministerraad geen enkele argumentatie ontvouwt betreffende het verschil in duur van de termijn van hoger beroep naargelang de burgerlijke vordering wordt ingesteld voor de burgerlijke rechter of voor de strafrechter.

Hij baseert zich op het arrest nr. 25/95, waarin het feit wordt afgekeurd dat de verjaringstermijn van een voor de strafrechter ingestelde burgerlijke vordering wordt afgestemd op de verjaringstermijn van de strafvordering, om te oordelen dat dit ook opgaat voor de termijn van hoger beroep. Men mag een termijn die wordt gerechtvaardigd door een bekommernis, eigen aan de strafvordering, om het openbaar en maatschappelijk belang verbonden aan de bestraffing van misdrijven te beschermen, niet uitbreiden tot de burgerlijke vordering, die slechts privébelangen beschermt en die losstaat van de strafvordering.

Overigens heeft het feit dat de termijn van hoger beroep van het openbaar ministerie op 25 dagen wordt gebracht, geen enkele weerslag op de termijn van hoger beroep betreffende het burgerrechtelijke luik, die zou kunnen worden vastgelegd op één maand vanaf de betekening. Die betekening is overigens facultatief, aangezien niets verhindert hoger beroep aan te tekenen vóór de betekening in burgerlijke zaken. Ten slotte is het feit dat de burgerlijke vordering afhangt van de houding van de partijen het gevolg van het louter private karakter van de burgerlijke vordering, dat niet verdwijnt louter omdat zij wordt ingesteld voor de strafrechter, bij wie te dezen geen strafvordering was ingesteld.

– B –

B.1. Artikel 203 van het Wetboek van strafvordering, zoals het werd vervangen bij artikel 2 van de wet van 31 mei 1955, en vervolgens gewijzigd bij artikel 1 van de wet van 15 juni 1981, bepaalt :

« § 1. Behoudens de uitzondering van artikel 205 hierna, vervalt het recht van hoger beroep, indien de verklaring van hoger beroep niet gedaan is op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen, uiterlijk vijftien dagen na de dag van de uitspraak en indien het vonnis bij verstek is gewezen, uiterlijk vijftien dagen na de dag van de betekening ervan aan de veroordeelde partij of aan haar woonplaats.

§ 2. Is het hoger beroep tegen de burgerlijke partij gericht, dan beschikt deze over een bijkomende termijn van vijf dagen om hoger beroep in te stellen tegen de beklagden en de burgerrechtelijk aansprakelijke personen die zij in de zaak wil doen blijven, onverminderd haar recht incidenteel beroep in te stellen overeenkomstig § 4.

§ 3. Gedurende die termijnen en gedurende de rechtspleging in hoger beroep wordt de tenuitvoerlegging van het vonnis geschorst. De vonnissen over de strafvordering, buiten die van veroordeling, vrijspraak of ontslag van rechtsvervolgning, alsook de vonnissen over de burgerlijke rechtsvordering kunnen echter bij een speciaal gemotiveerde beslissing uitvoerbaar verklaard worden bij voorraad niettegenstaande hoger beroep.

§ 4. In alle gevallen waarin de burgerlijke rechtsvordering gebracht wordt voor de rechter in hoger beroep, kan de gedaagde bij een op de terechtzitting genomen conclusie incidenteel beroep instellen zolang de debatten in hoger beroep niet gesloten zijn ».

B.2. Het Hof wordt verzocht zich uit te spreken over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, van artikel 203, § 1, van het Wetboek van strafvordering in zoverre het het hoger beroep van de beklaagde tegen een beslissing die door een strafgerecht op tegenspraak is gewezen over de burgerlijke belangen naar aanleiding van een vordering tot schadevergoeding ingesteld door een burgerlijke partij, aan een termijn van vijftien dagen vanaf de uitspraak onderwerpt, terwijl krachtens artikel 1051, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, de partij die door een burgerlijk gerecht is veroordeeld tot vergoeding van schade naar aanleiding van een vordering tot schadevergoeding die uit dezelfde feiten voortvloeit, over een termijn van één maand beschikt, vanaf de betekening (of de kennisgeving) van de beslissing, om tegen die laatste hoger beroep aan te tekenen.

Artikel 1051, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt :

« Onder voorbehoud van termijnen die worden voorzien in supranationale en internationale bepalingen, is de termijn om hoger beroep aan te tekenen één maand, te rekenen vanaf de betekening van het vonnis of de kennisgeving ervan overeenkomstig artikel 792, tweede en derde lid ».

B.3. Het voor de verwijzende rechter hangende geschil heeft betrekking op het hoger beroep dat door een van de beklaagden buiten de door de in het geding zijnde bepaling vastgestelde termijn van vijftien dagen werd ingesteld, en dat enkel gericht is tegen de burgerlijke beschikkingen van een vonnis van de correctionele rechtbank, dat op tegenspraak werd gewezen en waarbij de strafvordering verjaard werd verklaard.

Het Hof beperkt zijn onderzoek tot die hypothese.

B.4.1. Artikel 4 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering bepaalt :

« De burgerlijke rechtsvordering kan terzelfdertijd en voor dezelfde rechters vervolgd worden als de strafvordering. Zij kan ook afzonderlijk vervolgd worden; in dat geval is zij geschorst, zolang niet definitief is beslist over de strafvordering die vóór of gedurende de burgerlijke rechtsvordering is ingesteld.

[...]

Onverminderd het recht om de zaak, conform de artikelen 1034*bis* tot 1034*sexies* van het Gerechtelijk Wetboek, bij de burgerlijke rechter aanhangig te maken, kan eenieder die door het strafbaar feit schade heeft geleden, nadien door middel van een ter griffie ingediend verzoekschrift, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, kosteloos verkrijgen dat het gerecht dat uitspraak heeft gedaan over de strafvordering, uitspraak doet over de burgerlijke belangen.

[...]

Wanneer alleen de burgerlijke belangen bij de rechter aanhangig worden gemaakt, is de aanwezigheid van het openbaar ministerie op de terechtzitting niet verplicht ».

B.4.2. Krachtens artikel 4 van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering kan een burgerlijke rechtsvordering hetzij voor dezelfde rechters als de strafvordering worden gebracht, hetzij afzonderlijk worden ingesteld.

Bij die bepaling wordt het accessoire karakter van de burgerlijke rechtsvordering ten opzichte van de strafvordering vastgelegd, waardoor een burgerlijke rechtsvordering die haar oorsprong vindt in strafbaar gedrag wordt geschorst zolang niet definitief is beslist over de strafvordering die vóór of gedurende de burgerlijke rechtsvordering is ingesteld. Die burgerlijke rechtsvordering kan ook autonoom zijn, in welk geval, wanneer alleen de burgerlijke belangen bij de rechter aanhangig worden gemaakt, de aanwezigheid van het openbaar ministerie op de terechtzitting niet verplicht is (artikel 4, laatste lid, van de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering).

Wanneer een burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter wordt ingesteld, wordt zij specifiek geregeld door de bepalingen van het Wetboek van strafvordering.

B.5.1. Wat betreft het hoger beroep tegen de vonnissen van de correctionele rechtbank, bepaalt artikel 202 van het Wetboek van strafvordering dat het recht om hoger beroep in te stellen tegen de vonnissen gewezen door de politierechtbanken en de correctionele rechtbanken behoort :

« 1° Aan de beklaagde en aan de burgerrechtelijk aansprakelijke partij;

2° Aan de burgerlijke partij, alleen wat haar burgerlijke belangen betreft;

[...]

4° Aan het openbaar ministerie bij het hof [dat] over het beroep uitspraak moet doen; [...] ».

B.5.2. De in het geding zijnde bepaling voorziet erin dat, onder voorbehoud van artikel 205 van het Wetboek van strafvordering, het hoger beroep moet worden ingesteld bij een verklaring op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen, binnen een termijn van vijftien dagen vanaf de uitspraak van een beslissing die op tegenspraak is gewezen door een vonnisgerecht.

Artikel 205 van hetzelfde Wetboek bepaalt :

« Het openbaar ministerie bij het hof of de rechtbank die van het beroep kennis moet nemen, moet, op straffe van verval, binnen vijftientig dagen te rekenen van de uitspraak van het vonnis, zijn beroep betekenen, hetzij aan de beklaagde, hetzij aan de voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijke partij. [...] ».

B.5.3. Uit de voormelde bepalingen volgt dat, ten opzichte van de burgerlijke beschikkingen van een vonnis dat door de strafrechter op tegenspraak is gewezen, zowel de beklaagde als de burgerlijke partij over een termijn van vijftien dagen beschikken om hoger beroep aan te tekenen, te rekenen vanaf de uitspraak van het vonnis.

Wanneer de burgerlijke rechtsvordering daarentegen voor de burgerlijke rechter wordt ingesteld, is de gemeenrechtelijke termijn, krachtens artikel 1051, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, één maand, te rekenen vanaf de betekening of de kennisgeving van het vonnis.

B.6. Het verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in verschillende omstandigheden, houdt op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake zijn indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die procedureregels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen.

B.7.1. Het recht op toegang tot de rechter, dat een onderdeel is van het recht op een eerlijk proces, kan worden onderworpen aan ontvankelijkheidsvoorwaarden, met name wat betreft het instellen van een rechtsmiddel. Die voorwaarden mogen echter niet ertoe leiden dat het recht op zodanige wijze wordt beperkt dat de kern ervan wordt aangetast. Dit zou het geval zijn wanneer de beperkingen geen wettig doel nastreven of indien er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel.

De verenigbaarheid van die beperkingen met het recht op toegang tot een rechterlijke instantie hangt af van de bijzonderheden van de in het geding zijnde procedure en wordt beoordeeld in het licht van het proces in zijn geheel (EHRM, 24 februari 2009, *L'Erablière* t. België, § 36; 29 maart 2011, *R.T.B.F.* t. België, § 69).

B.7.2. Meer in het bijzonder zijn de regels betreffende de vormvoorschriften en termijnen om beroep in te stellen gericht op een goede rechtsbedeling en het weren van de risico's van rechtsonzekerheid. Die regels mogen de rechtzoekenden echter niet verhinderen de beschikbare rechtsmiddelen te doen gelden.

B.8. Het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de combinatie van de in het geding zijnde bepaling met artikel 1051, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, berust op een objectief criterium, dat verbonden is aan de aard van de rechtscolleges die zich moeten uitspreken.

B.9.1. Artikel 203 van het Wetboek van strafvordering legt een specifieke regeling vast voor het hoger beroep tegen een vonnis dat door een strafgerecht is uitgesproken, ongeacht of het betrekking heeft op de strafvordering dan wel op de burgerlijke vordering.

Ook al moet het hoger beroep worden ingesteld binnen een termijn van vijftien dagen te rekenen vanaf de uitspraak van het op tegenspraak gewezen vonnis, wordt het ingesteld bij een eenvoudige verklaring op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen (het in het geding zijnde artikel 203, § 1, van het Wetboek van strafvordering); is het hoger beroep tegen de burgerlijke partij gericht, dan beschikt deze over een bijkomende termijn van vijf dagen om hoger beroep in te stellen tegen de beklaagden en de burgerrechtelijk aansprakelijke personen die zij in de zaak wil doen blijven (artikel 203, § 2, van het Wetboek van strafvordering); in alle gevallen waarin de burgerlijke rechtsvordering wordt gebracht voor de

rechter in hoger beroep, kan de gedaagde bij een op de terechtzitting genomen conclusie incidenteel beroep instellen zolang de debatten in hoger beroep niet gesloten zijn (artikel 203, § 4, van het Wetboek van strafvordering); de termijnen van hoger beroep en de rechtspleging in hoger beroep hebben een schorsende werking, behoudens een speciaal gemotiveerde beslissing met betrekking tot, onder meer, een vonnis over de burgerlijke rechtsvordering (artikel 203, § 3, van het Wetboek van strafvordering).

B.9.2. Wanneer zij voor de strafrechter wordt ingesteld, neemt de burgerlijke rechtsvordering uitsluitend de specifieke regels van het Wetboek van strafvordering in acht, onder meer wat de uitoefening van het rechtsmiddel van het hoger beroep betreft.

In de parlementaire voorbereiding van de wet van 31 mei 1955, waarbij de tekst van artikel 203 van het Wetboek van strafvordering is vervangen, wordt overigens uiteengezet dat het is omdat de voor het strafgerecht ingestelde burgerlijke vordering uitsluitend onder de door het Wetboek van strafvordering ingestelde regels valt, dat artikel 203 van hetzelfde Wetboek is gewijzigd teneinde een mogelijkheid van incidenteel beroep betreffende de burgerlijke vordering in te voeren, door middel van conclusies, zoals dat bestaat in burgerlijke gedingen (*Parl. St.*, Kamer, 1952-1953, nr. 129, p. 2).

De oorspronkelijke termijn van hoger beroep van tien dagen werd op vijftien dagen gebracht bij artikel 1 van de wet van 15 juni 1981 « tot wijziging van de termijnen van beroep in strafzaken en van de termijn waarin over het hoger beroep uitspraak wordt gedaan ter terechtzitting in dezelfde zaken ».

B.9.3. Artikel 203 van het Wetboek van strafvordering drukt aldus de bekommernis uit om het hoger beroep betreffende de burgerlijke vordering voor de strafrechter en het hoger beroep betreffende de strafvordering op identieke wijze te regelen, waarbij het tegelijkertijd de belangen vrijwaart van de verschillende partijen die betrokken zijn bij een burgerlijke vordering die samenhangt met een strafvordering die voor de strafrechter is ingesteld.

In zoverre hij de beklagde onderwerpt aan dezelfde termijn van hoger beroep van vijftien dagen te rekenen vanaf de uitspraak van het op tegenspraak gewezen vonnis, voor zowel het hoger beroep gericht tegen de strafrechtelijke beschikkingen als het hoger beroep gericht tegen de burgerlijke beschikkingen van dat vonnis, is de in het geding zijnde

maatregel pertinent in het licht van de doelstellingen van snelheid en algemeen belang, die eigen zijn aan een strafrechtelijke procedure voor de strafrechter. Hij strekt immers ertoe dat de beklaagde zijn hoger beroep tegen de burgerlijke en strafrechtelijke beschikkingen van het vonnis instelt bij eenzelfde verklaring op de griffie van de rechtbank die de beslissing heeft gewezen, en dat het hoger beroep in zijn geheel zo spoedig mogelijk wordt voorgelegd aan het rechtscollege in hoger beroep, dat zich op die manier definitief kan uitspreken over alle aspecten van het hoger beroep.

B.10.1. De in het geding zijnde bepaling doet overigens niet op onevenredige wijze afbreuk aan het recht van de beklaagde op toegang tot een rechter.

De in het geding zijnde bepaling is in duidelijke en voorzienbare bewoordingen opgesteld en maakt het de beklaagde mogelijk zijn verweer te organiseren, doordat hij vanaf het begin van de procedure de termijn van hoger beroep kent die van toepassing is voor een strafgerecht wanneer het vonnis op tegenspraak wordt gewezen. De beklaagde, al dan niet aanwezig op de zitting vastgesteld voor de uitspraak, kan zich van het resultaat van die zitting vergewissen en zijn recht op hoger beroep binnen de wettelijk bepaalde termijn aldus vrijwaren.

Bovendien, rekening houdend met meer bepaald de vereenvoudigde vorm om het hoger beroep in te stellen, is een termijn van hoger beroep van vijftien dagen te rekenen vanaf de uitspraak niet van dien aard dat hij de uitoefening van het beschikbare rechtsmiddel, zijnde het hoger beroep, onmogelijk of overdreven moeilijk maakt.

B.10.2. Daaruit volgt dat er een redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel (zie, *mutatis mutandis*, EHRM, beslissing, 21 november 2000, *Comité des quartiers Mouffetard et des bords de Seine en anderen* t. Frankrijk; beslissing, 23 oktober 2007, *Beauseigneur* t. Frankrijk).

B.11. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

In zoverre het het hoger beroep van een beklaagde tegen de burgerlijke beschikkingen van een vonnis dat op tegenspraak is geweest door een strafgerecht onderwerpt aan een termijn van vijftien dagen te rekenen vanaf de uitspraak, schendt artikel 203, § 1, van het Wetboek van strafvordering de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus geweest in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 29 oktober 2015.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

J. Spreutels